

Kuopion
kaupunginorkesteri

TO 7.11. KLO 18
Kuopion Musiikkikeskus

**KUOPION
KAUPUNGINORKESTERI
ÄÄNI JA VIMMA
SYKSY 2024**

Kuopion kaupunginorkesteri
Rebecca Miller, kapellimestari
Lilli Maijala, alttoviulu
Lasse Forsgren, lausuja

TO 7.11. KLO 18 Kuopion Musiikkikeskus

ÄÄNI JA VIMMA

Kuopion kaupunginorkesteri
Rebecca Miller, kapellimestari
Lilli Maijala, alttoviulu
Lasse Forsgren, lausuja

Anna Clyne (1980–):
Sound and Fury (2019)

William Walton (1902–1983):
Konsertto alttoviululle ja orkesterille (1929)

- I *Andante comodo*
- II *Scherzo and trio*
- III *Finale – allegro moderato*

Väliaika 20 minuuttia

Louise Farrenc (1804–1875):
Sinfonia nro 3 g-molli op. 36 (1847)

- I *Adagio – Allegro*
- II *Adagio cantabile*
- III *Scherzo. Vivace*
- IV *Finale. Allegro*

Konsertin kesto on noin 1 tunti 40 minuuttia, sisältäen väliajan.
Pyydämme ystävällisesti huomioimaan, että konsertin tallentaminen ei ole sallittua.

TO 7.11. Valohallissa
KLO 17 Kevään 2025 julkistaminen
KLO 17.30 Konserttietkot

Teosesittelyt

Lontoossa syntynyt **Anna Clyne** kuuluu ikäpolvensa menestyneimpiin säveltäjiin. Nykyisin Yhdysvalloissa asuva Clyne aloitti säveltämisen 11-vuotiaana ja opiskeli Edinburghin yliopistossa. Anna Clynen musiikkia ovat tilanneet ja esittäneet useat maailman tärkeistä konserttitaloista kuten Lontoon Barbican, New Yorkin Carnegie Hall, Kennedy Center ja modernin taiteen museo MoMa. Orkestereista mainittakoon Los Angelesin filharmonikot, Pariisin filharmonia ja Concertgebouw'n orkesteri. Clyne on Helsingin kaupunginorkesterin residenssisäveltäjä kauden 2023–24.

"Sound and Furyn innoituksena oli kaksi suurta taideteosta, Haydnin sinfonia nro 60 (*"Hajamielinen"*) ja Shakespearen näytelmä *Macbeth*", kertoo Anna Clyne teoksestaan.

Haydnin poikkeuksellisesti kuusiosainen sinfonia on kirjoitettu alun perin musiikiksi Jean-François Regnardin näytelmään *Il distratto* (*Hajamielinen*, 1774), siksi Clynestä tuntui sopivalta ammentaa inspiraatiota sekä musiikillisista että kirjallisista lähteistä tähän teokseen. "Kuuntelin sinfonian aluksi monta kertaa ja kirjoitin yhdelle paperiarkille muistiin keskeiset korvaani tarttuneet elementit, jotka vaihtelivat rytmisistä eleistä melodisiin ideoihin. Vaikka teokseni on yksiosainen, se rakentuu kuudesta osiosta, jotka noudattavat samaa liikerataa kuin *Hajamielinen*."

Sound and Furyn viidennessä osassa Clyne kierrättää silmukkana Haydnin sinfonian Adagio-osaa. Se muodostaa sointipohjan Shakespearen näytelmän viimeiselle monologille "Huomenna, huomenna ja huomenna!", jonka *Macbeth* lausuu kuultuaan vaimonsa kuolemasta. Monologin mielikuvat, kielen rytmi ja käsitys ajan kulumisesta pyrkivät viemään kuulijan toisaalta virkistävälle ja toisaalta seesteisen pohdiskelevalle, jopa ahdistavalle matkalle.

Muusikkoperheeseen syntynyt William Walton sai parhaan mahdollisen koulutuksen Oxfordissa, mutta jätti opintonsa kesken. Tärkein Oxfordin anti oli tutustuminen Sitwellin aatelissisaruksiin, jotka ikään kuin adoptoivat Waltonin veljekseen. Nuori säveltäjä aloitti uransa 1920-luvulla muutamalla skandaalilla, joista tunnetuin liittyy Edith Sitwellin runoihin sävellettyyn melodraamaan *Façade*.

Skandaalit nostivat Waltonin nimen kaikkien tietoisuuteen, ja niin kapellimestari Thomas Beecham tilasi Waltonilta konserton alttoviululle. Walton vetäytyi viettämään talvea Sitwellin sisarusten kustannuksella Italiaan, jossa valmistuivat konserton kaksi ensimmäistä osaa. Keväällä Lontoossa konserton kolmaskin osa tuli valmiiksi. Waltonin pettymys oli suuri, kun konsertin solistiksi suunniteltu alttoviulisti Lionel Tertis kieltäytyi soittamasta teosta vedoten sen liian moderniin kieleen.

Hätiin kutsuttiin Paul Hindemith, alttoviulua soittava säveltäjä, johon Walton oli tutustunut laajoilla matkoillaan. Ensiesitys oli menestys solistin rajoitetuista taidoista huolimatta, ja kantaesityksen perunut Tertis katui syvästi ennakkoluuloista ja pinnallista tuomiotaan. Sittemmin hän soitti konserttoa usein ja mielellään, sillä tosiaan, teos ei ole kovin moderni sävelkieleltään.

Walton väitti ennen konserton säveltämistä, ettei tunne alttoviulua soittimena, vaikka tunnistaa sen ruman soinnin. Se oli vitsi, ja säveltäjälleen tyypillinen: ilkeä, mutta kenties joissain piireissä nokkela. Konsertto on kuitenkin ylistys alttoviululle, jousisoitinperheen Tuhkimoksikin väitetylle väliäänelle, joka saa harvoin solistisia tehtäviä. Walton antaa tummasointisen soittimen laulaa koko laajalla skaalallaan, ja erityisesti matalimman kielen suurisointiset jaksot puhuttelevat välittömästi kuulijoita. Vaikka teos painottaa soittimen laulavaa ja kenties melankolista sävyä, se todistaa myös sen taipuisuuden vikkellisä ja virtuoosisissakin tehtävissä.

Waltonilla oli tapana korjailla teoksiaan tuon tuosta, ja tähän jatkuvan paranteluun joutui suosittu konserttokin. Vuonna 1961 säveltäjä julkaisi siitä uudistetun version, jossa muutokset liittyivät erityisesti orkesteriin. Walton pienensi merkittävästi alun perin hyvin suurta orkesteria, poisti kolmannet puupuhaltimet ja tuuban mutta lisäsi harpun.

Louise Dumont, sittemmin **Farrenc**, syntyi pariisilaiseen taiteilija-perheeseen, jossa hänen isänsä ja veljensä olivat kuvanveistäjiä, kuten myös isoisänsä, isoisoisänsä jne. Kenties perheessä ajateltiin yleisen tavan mukaan, että naisten sopi soittaa pianoa. Farrenc eteni piano-opinnoissaan nopeasti, ja pian hän oli aikansa tunnetuimpien pianistien, Ignaz Moschelesin ja Johan

Nepomuk Hummelin, oppilas. 15-vuotiaana hän pääsi Pariisiin konservatorioon opiskelemaan Anton Reichan johdolla sävellystä, tosin yksityisesti, koska naisille eivät sävellysluokan ovet auenneet. Koulun käytäviltä löytyi huilisti Aristide Farrenc, jonka kanssa Louise Dumont meni naimisiin vain 17-vuotiaana. Myöhemmin Aristide Farrenc perusti nuottikustantamon, joka kasvoi yhdeksi Ranskan suurimmista.

Louise Farrenc konsertoi ahkerasti ja nousi aikansa parhaiden pianistien joukkoon. Esiintyvän taiteilijan uran katkaisi vain hetkeksi ainoan lapsen syntymä. Vuonna 1842 Farrenc nimitettiin Pariisin konservatorion pianonsoiton professoriksi tehtävään, jota hän hoiti 30 vuotta ja jota voidaan pitää tuon ajan arvostetuimpana virkana alalla. Koko 1800-luvun Farrenc oli ainoa naispuolinen professori Pariisin konservatoriossa, ja vaikka hän oli oppilaiden suosima ja arvostettu ammattilaisten keskuudessa, hänen palkkansa oli luonnollisesti paljon pienempi kuin miespuolisten kollegoiden.

Farrenc sävelsi aluksi vain pianomusiikkia, mutta 1840-luvulta alkaen yhä laajemmin kamarimusiikkia erilaisille kokoonpanoille sekä orkesterille alkusoittoja ja sinfoniaita, joita valmistui kolme. Eniten esitettyjä hänen tehokkaasti unohdetuista sävellyksistään ovat nonetto ja kaksi pianokvintettoa.

Kaikki kolme sinfoniaa ovat 1840-luvulta ja sijoittuvat samalle vuosikymmenelle kuin Schumannin sinfoniat. Schumannia enemmän ne rinnastuvat Mendelssohnin kahteen viimeiseen sinfoniaan valoisuutensa ja energisyytensä ansiosta. Huomio kiinnittyy myös siihen, miten taitavasti ja runsaasti säveltäjä käyttää orkesterin puupuhaltimia, joiden monet sävyt värittävät musiikkia ilmeikkäästi.

Farrenc kuuli kolmannen sinfoniansa esityksen Pariisissa 1849, mikä ei ollut itsestäänselvyys, sillä ranskalaisia eivät juuri sinfoniat kiinnostaneet. Niiden säveltämistä pidettiin lähinnä saksankielisten miesten vitsauksena. Mutta Farrencin sinfonia sai niin Schumannin kuin Hector Berliozin täyden julkisen ihailun, mistä huolimatta se jäi hänen viimeiseksi sinfoniakseen, valitettavasti.

© *Maisteriviestintä/Hannele Eklund & Minna Lindgren*

Rebecca Miller, kapellimestari

Uppsalan kamariorkesterin ylikapellimestarin tehtävää vuosina 2019–2023 hoitanut Rebecca Miller on kysytty kapellimestari useissa pohjoismaisissa, brittiläisissä ja yhdysvaltalaisissa orkestereissa. Kaliforniasta kotoisin oleva Miller on kansainvälisen Eduardo Mata -kapellimestarikilpailun 2009 voittaja. Intohimoisesti nuorten muusikoiden kanssa työskentelyyn suhtautuva Miller vierailee säännöllisesti Britannian National Children's Orchestran ja Lontoon sinfoniaorkesterin nuorille suunnatun Discovery-ohjelman kapellimestarina. Hän on aiemmin työskennellyt myös Skotlannin kansallisten nuoriso-orkestereiden, Chicagon esittävien taiteiden korkeakoulun orkesterin ja Venezuelan kansallisen nuoriso-orkesterin kanssa. Hän toimi useita vuosia Lontoon Royal Academy of Musicin nuoriso-osaston kapellimestarina ja perusti sen yhteyteen urauurtavan Junior Academy Classical Orchestran. Hän työskentelee säännöllisesti myös Lontoon Southbank Sinfonia -orkesterin johtajana. Miller on toiminut myös Louisianan filharmonisen orkesterin residenssikapellimestarina.

Lilli Majjala, alttoviulu

Oulusta kotoisin olevan Lilli Majjalan ura käynnistyi 17-vuotiaana soitettusta debyytistä Oulu Sinfonian solistina. Hän kasvoi muusikoksi Oulussa kansanmusiikin, musiikkiluokkien ja konservatorion huomassa ja sittemmin Sibelius-Akatemiassa, Detmoldin musiikkikorkeakoulussa ja Edsbergin kamarimusiikki-instituutissa. Majjala on menestynyt useissa kansainvälisissä kilpailuissa, ja hänen vuonna 2019 julkaisemansa levytys Pehr Henrik Nordgrenin konsertosta alttoviululle, kontrabassolle ja kamariorkesterille sai kritikoilta erinomaisen vastaanoton. Amsterdamiin asettunut Majjala toimi reilun vuosikymmenen Sibelius-Akatemian alttoviulumusiikin lehtorina. Kansainvälisesti menestyneimpiin suomalaisiin alttoviulisteihin lukeutuva Majjala esiintyy säännöllisesti sekä solistina että kamarimuusikkona eri puolilla Eurooppaa. Hän on kansainvälisen VALO-kvartetin jäsen. Syksystä 2023 alkaen Majjala on toiminut Zürichin taidekorkeakoulun alttoviulunsoiton professorina.

Kevään runsauden sarvi nyt myynnissä!

Yhtä musiikin juhlaa

- Pe 3.1.** Tähtisadetta ja wieniläiseleganssia
- Pe 3.1. – Pe 10.1.** Kuopion viulukilpailu
- To 16.1.** Mangaa ja meemejä
- To 30.1.** Hevisaurus – sinfonisesti räyh!
- To 13.2.** Nuorten solistien konsertti
- To 20.2.** Kuopion iänj – kaupunkilaisten toivekonsertti
- La 15.3.** Suuri puhallus!
- To 1.5.** Vappu @ Musiikkikeskus
- To 8.5.** Lintu sininen
- To 29.5. – La 31.5.** Viimeiset kiusaukset

Elämämme tarinoita Kausikonsertti-sarjassa

- To 23.1.** Inspiraation lähteillä
- To 6.2.** Laulun juhlaa
- To 27.2.** Varjoista laulujen vanhain
- To 20.3.** Salattu rakkaus
- To 27.3.** In paradisum
- To 3.4.** Uusia todellisuuksia
- Ke 16.4.** Kaaoksesta kirkkauteen
- Pe 16.5.** Elämän kudos

**Kausikortit ja
Minisarjat 1-2
Early Bird
-etuhintaan
7.11. – 9.12.**

Kuopion kaupunginorkesterin muusikot

1. viulu

Lila Watanabe,
konserttimestari
Teemu Tuovinen,
vuorotteleva
konserttimestari *
Tanja Jurevainen,
äänenjohtaja
Lev Berkovskiy
Aleksandr Bulov
Sri Gopal Diaz
Lazar Nikolic
Kseniya Trusava *

2. viulu

Sanna Sandås,
äänenjohtaja
Timo Koponen,
varaäänenjohtaja
Elisabeth St-Cyr
Evgeny Pravilov
Sanni Määttä
Maria Ikonen
Nimi avoin

Altoviulu

Ilja Vasiliev,
äänenjohtaja
Mikko Väisänen,
varaäänenjohtaja
Oili Tuhkanen
Anfisa Troitskaia
Veikko Marjamäki *

Sello

Peter Gospodinov,
soolosellisti
Juhana Ritakorpi,
äänenjohtaja
Amanda Kiiski,
varaäänenjohtaja
Graham Pocknell

Kontrabasso

Roland Lill,
äänenjohtaja
Joshua Baker,
varaäänenjohtaja
Kiira Siikavirta

Huilu

Päivi Väisänen,
äänenjohtaja
Sara Antikainen,
varaäänenjohtaja *

Oboe

Arto Parkkinen,
äänenjohtaja
Nimi avoin

Klarinetti

Samuel Buron-
Mousseau,
äänenjohtaja
Karoliina Komulainen,
varaäänenjohtaja

Fagotti

Lucian Dăncescu,
äänenjohtaja
Nimi avoin

Käyrätorvi

Seppo Parkkinen,
äänenjohtaja
Tuomas Setälä,
varaäänenjohtaja
Fred Williams
Auri Lampela

Trumpetti

Remigijus Šreckis,
äänenjohtaja
Vitoldas Sokolnikas,
varaäänenjohtaja

Pasuuna

Jonathan Roskilly,
äänenjohtaja
Jari Lehtosaari,
varaäänenjohtaja
Teppo Salmela

Lyömäsoittimet

Sho Kubota,
äänenjohtaja*

** sijainen*

Listauksessa ei ole ilmoitettu konserttikohdaisia muutoksia soittajistoon.

Kuopion
kaupunginorkesteri

www.kuopionkaupunginorkesteri.fi

